

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“НОВІ ПІДХОДИ ДО ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ БАГАТОКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА”

(для студентів спеціальності: 6.020302 “Історія”)

1. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища” належить до циклу професійно-орієнтованих та є спеціалізованим курсом за вибором навчального закладу. Курс розраховано на 36 год. (1 кредит), з яких 24 год. відводяться на аудиторну (12 год. – лекції, 12 год. – практичні заняття) і 12 год. – на самостійну роботу.

Опис предмету навчального курсу

Курс: бакалавр (денна форма навчання)	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів: 1 Загалом годин: 36 год. VIII семестр Залікових кредитів: 1 Змістовних модулів: 1 Загальна кількість годин: 36 год. Тижневих годин: 2 год.	Шифр та назва галузі знань: 02.03 – Гуманітарні науки Шифр та назва напрямку підготовки: 6.020302 “Історія” Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр.	За вибором навчального закладу Рік підготовки: IV Семестр – VIII Лекції: 12 год. Практичні: 12 год. Самостійна й індивідуальна робота: 12 год. Вид контролю: диференційований залік.

Мета курсу: сприяння становленню полікультурної компетентності майбутніх учителів історії шляхом формування у них готовності до навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів історії в умовах багатокультурного середовища, спираючись на нові підходи до сучасної історичної освіти.

Завдання навчального курсу:

– ознайомлення з новими підходами до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища;

– актуалізація, систематизація та поглиблення знань (філософських, культурологічних, релігієзнавчих, історичних тощо) про культуру, релігію, етнос, націю, ідентичність, підходи і способи їх пізнання для пояснення ситуації міжкультурної взаємодії в курсах всесвітньої історії й історії України;

– розширення знань про джерела інформації з питань культурної взаємодії різних народів на окремих етапах історії та вміння самостійно інтерпретувати їх зміст, критично аналізувати й оцінювати;

– опанувати найсучаснішими методами, прийомами та засобами вивчення питань міжкультурної взаємодії у шкільних курсах історії, що впливають з певних підходів до історичної освіти;

– навчання способам добору матеріалу для занять з історії на засадах принципу полікультурності, аксіологічності, послідовності тощо;

– набуття знань методів і прийомів ефективного спілкування, вміння створювати позитивний емоційний клімат навчального заняття, безконфліктне педагогічне середовище;

– формування вміння простежувати, діагностувати, організовувати та коригувати процес навчання історії, побудований на засадах полікультурності;

– розвиток вміння адаптуватися у багатокультурному середовищі, використовувати знання з історії й інших предметів для досягнення порозуміння в ситуаціях опосередкованого та безпосереднього міжкультурного спілкування.

Методичними орієнтирами у підготовці програми стали напрацювання Ради Європи в галузі історичної та полікультурної освіти, в тому числі й рекомендації семінарів, проведених Радою Європи в Україні, а також розробки європейських дидактів і вітчизняних методистів у цьому напрямі.

У теоретичному курсі передбачено висвітлення сутності мультикультуралізму як світоглядного проекту підтримки розмаїття культур, основних підходів до полікультурної освіти, діалогу культур, релігійної

багатокультурності, національної ідентичності, педагогічних основ викладання історії у багатокультурному суспільстві та методики впровадження принципу полікультурності у шкільну історичну освіту.

На практичних заняттях поглиблюються знання з окремих аспектів теми та відпрацьовуються практичні навички застосування теоретичного матеріалу у навчанні школярів історії України. Самостійна й індивідуальна робота передбачає виконати вузькі практичні завдання, що прив'язані до конкретного навчального матеріалу з історії України в основній школі.

Перелік дисциплін з визначенням результатів (тем), засвоєння яких необхідно студентам для вивчення нових підходів.

Філософія: філософські методи, феноменологія, герменевтика, українська філософія, філософія модернізму, свідомість, аксіологія (теорія цінностей), антропологія (філософія людини), філософія культури (поняття, “сутичні начала”, атрибутивні ознаки, генезис, взаємодія культур); філософія релігії (феномен релігії, основний елемент і структура, філософія і суспільство (великі соціальні групи (класи, нації)), філософія історії, філософія права (громадянське суспільство), філософія освіти.

Культурологія: феномен культури, основні концепції культури та культурологічні школи, типологія культур, особливості розвитку української культури, історичні книги культур.

Релігієзнавство: сутність і основні концепції релігії, загальна характеристика релігійного світу, пізні національні релігії, світові релігії, історія релігії).

Політологія: громадянське суспільство, етнонаціональні відносини і національна політика, етнонаціональне питання в Україні, світові політико-ідеологічні доктрини (лібералізм, консерватизм, соціалізм, фашизм), політичні конфлікти.

Історія України: історичні сюжети, пов'язані з міжкультурною взаємодією від Великого переселення народів до сучасних міграційних процесів.

Історія Стародавнього світу, історія середніх віків, нова і новітня історія: сюжети, пов'язані з міжкультурною взаємодією.

Психологія: розвиток психіки і свідомості, соціальні групи (поняття про групи, міжособистісні стосунки у групі, психологічна сумісність, конфлікти у міжособистісних стосунках), поняття про мову та її функції, спілкування (засоби, функції, різновиди), мислення (процес розуміння, процес розв'язання завдань, індивідуальні особливості мислення), емоції і почуття (емпатія), здібності.

Педагогіка: освітні парадигми, підходи, принципи, форми, методи та засоби навчання.

Методика навчання історії у школі: мета і завдання шкільної історичної освіти, зміст навчання, форми, методи, прийоми та засоби навчання історії, формування понять на уроках історії, формування умінь, основні прийоми вивчення теоретичного матеріалу, організація діяльності учнів на уроках історії тощо.

Шкільний курс історії України: специфіка вивчення окремих тем курсу, врахування вікових можливостей учнів у процесі навчання, принципи добору конкретного історичного матеріалу.

2. Програмовий зміст курсу “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища”

Тема 1. Теоретичні засади навчання історії в умовах багатокультурного середовища

Мультикультуралізм як світоглядний проект підтримки розмаїття культур. Нагальність впровадження полікультурної освіти. Основні підходи до полікультурної освіти та їх загальна характеристика. Феноменологічний, інтерпретаційний, контекстуальний підходи та їх реалізація у практиці полікультурної освіти. Ідентичність як засаднича категорія полікультурної освіти.

Способи впровадження полікультурності в історичну освіту. Науково-методичні підходи до формування національної ідентичності. Способи викладання культурної різноманітності.

Тема 2. Україна як місце діалогу культур

Поняття і сутність діалогу культур. Комунікація діалог, самотність: порівняльний аналіз категорій. Діалогічність як ознака української культури. Транскультурна ідентичність як спосіб національного самоусвідомлення. Транскультурний вимір української духовності у контексті історії України. Генеза, функції, динаміка становлення національної культури та її прояви на конкретних етапах історії України. Україна як культура-донор і як культура-реципієнт: культурологічний аналіз діалогічних ситуацій у національній історії. Типи культурної ідентичності в Україні. Патріотизм і націоналізм як концептуальні вияви образу Свого. Світоглядна модель сучасного мешканця України у контексті діалогу Свого і Чужого.

Характер співвідношення загальнолюдського й національного в культурі на прикладах з історії України. Українська культура кінця ХХ – початку ХХІ ст.: зміст і динаміка транскультурних процесів. Мотив Чужого в українській культурі. Конфесійні конфлікти в Україні і шляхи їх подолання. “Мала Вітчизна” як топос діалогу культур. Образ Чужого у культурній самосвідомості українців.

Методологічні засади визначення феномену національної культури та їх використання у навчанні історії у школі. Образ Іншого у сучасних шкільних підручниках з історії України. “Школа діалогу культур” як модель навчання історії в школі.

Тема 3. Релігійна багатогранність України

Полірелігійність України у світлі багатокультурності. Культурологічний підхід до вивчення релігійної багатокультурності в Україні.

Релігійна багатокультурність України: історичний вимір. Релігійна культура язичництва на території українських земель. Християнізація Русі як початок формування світоглядного синкретизму в Україні. Релігійна ситуація в Україні Литовсько-польської доби і доби Козаччини. Багаторелігійність в Україні у XIX-XX ст. Сучасна релігійна ситуація в Україні. Релігійні архетипи культури Свого у сучасному українському мистецтві.

Релігійна багатокультурність у системі національної історичної освіти. Первісні та ранньоісторичні форми релігійності, їх вивчення у курсах шкільної історії. Християнська культура як основа цивілізації Заходу та її вивчення у шкільному курсі всесвітньої історії та історії України. Іслам – основа арабомусульманської культури і його вивчення у шкільному курсі всесвітньої історії й історії України.

Культура міжрелігійного діалогу з Чужим у сучасній національній освіті.

Тема 4. Проблема національної ідентичності у контексті процесів українського націєтворення

Національна ідентичність як одна з ключових категорій полікультурної освіти. Дилеми ідентичності та лояльності в імперських умовах. Мова як маркер національної ідентифікації.

Національне питання в історії України XIX ст. Іншоетнічні групи на українських територіях. Нації та націоналізм у сприйнятті людей XIX ст. Між слов'янофільством та української національною ідеєю. Польський, єврейський і кримськотатарський національний рухи в Україні.

Деформація національної ідентичності за радянської доби. Національна ідентичність сучасних українців: здобутки і прорахунки.

Тема 5. Педагогічні основи викладання історії у багатокультурному суспільстві

Європейські стратегії в історичній освіті в умовах полікультурного середовища. Мета і завдання навчання історії у багатокультурних суспільствах.

Навчання історії у багатокультурному суспільстві: європейський досвід. Реалізація компетентнісного підходу у практиці навчання історії у європейських країнах. Полікультурна компетентність особистості як орієнтир і результат історичної освіти у багатокультурному середовищі.

Основні підходи і принципи впровадження полікультурної освіти у навчання історії в Україні. Відображення полікультурності суспільства у змісті шкільної освіти.

Тема 6. Методика впровадження принципу полікультурності у шкільну історичну освіту

Методичні основи вивчення полікультурності на уроках історії. Організація співробітництва учнів у процесі навчання історії. Кооперативне навчання. Психологічна атмосфера заняття. Створення пізнавальних ситуацій вивчення полікультурності на уроках історії. Розвиток критичного мислення на матеріалі міжкультурної взаємодії. Організація дослідницької діяльності учнів з джерелами з історії полікультурності України. Розвиток емпатії учнів. Активні методи і форми навчання учнів.

Полікультурна освіта учнів у позакласній діяльності. Організація історико-пошукової діяльності учнів у позаурочний час.

3. Тематичний план навчального курсу “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища”

№ тем	Назва змістового модуля	Загалом годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна й індивідуальна робота
	ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1	36	12	12	12
1.	Теоретичні засади навчання історії в умовах багатокультурного середовища.	6	2	2	2
2.	Україна як місце діалогу культур.	6	2	2	2

3.	Релігійна багатогранність України.	6	2	2	2
4.	Проблема національної ідентичності у контексті процесів українського націєтворення.	6	2	2	2
5.	Педагогічні основи викладання історії у багатокультурному суспільстві.	6	2	2	2
6.	Методика впровадження принципу полікультурності у шкільну історичну освіту.	6	2	2	2

4. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять

4.1. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ теми	Назва тем та анотований зміст	Кількість годин
1.	<p>Теоретичні засади навчання історії в умовах багатокультурного середовища</p> <p>Мультикультуралізм як світоглядний проект підтримки розмаїття культур. Нагальність впровадження полікультурної освіти. Основні підходи до полікультурної освіти. Ідентичність як засаднича категорія полікультурної освіти.</p>	2
2.	<p>Україна як місце діалогу культур</p> <p>Поняття і сутність діалогу культур. Діалогічність як ознака української культури. Мотив Чужого в українській культурі. Транскультурна ідентичність як спосіб національного самоусвідомлення. “Школа діалогу культур” як модель навчання історії у школі.</p>	2
3.	<p>Релігійна багатогранність України</p> <p>Полірелігійність України у світлі багатокультурності. Культурологічний підхід до вивчення релігійної багатокультурності в</p>	2

	Україні. Релігійна багатокультурність у системі національної історичної освіти.	
4.	<p style="text-align: center;">Проблема національної ідентичності у контексті процесів українського націєтворення</p> <p>Національна ідентичність як одна з ключових категорій полікультурної освіти. Дилеми ідентичності та лояльності в імперських умовах. Мова як маркер національної ідентифікації. Деформація національної ідентичності за радянської доби. Національна ідентичність сучасних українців: здобутки і прорахунки.</p>	2
5.	<p style="text-align: center;">Педагогічні основи викладання історії у багатокультурному суспільстві</p> <p>Європейські стратегії в історичній освіті в умовах полікультурного середовища. Основні підходи і принципи впровадження полікультурної освіти у навчання історії в Україні. Полікультурна компетентність особистості як орієнтир і результат історичної освіти у багатокультурному середовищі. Упровадження принципу полікультурності у шкільну історичну освіту.</p>	2
6.	<p style="text-align: center;">Методика впровадження принципу полікультурності у шкільну історичну освіту</p> <p>Методичні основи вивчення полікультурності на уроках історії. Кооперативне навчання. Психологічна атмосфера заняття. Створення навчальної ситуації. Розвиток критичного мислення. Дослідницька робота. Розвиток емпатії. Вихідні положення методики навчання історії у багатокультурному середовищі. Полікультурна освіта учнів у позакласній діяльності. Організація історико-пошукової діяльності учнів у позаурочний час.</p>	2
	Разом	12

Лекції з навчальної дисципліни “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища” тематичні і присвячені конкретним темам курсу. За способом викладання лекції є інформаційними, які передбачають передавання інформації шляхом послідовного розкриття наукових фактів, явищ, процесів. Обов’язковим елементом лекцій є подання теоретичного матеріалу у формі проблемного завдання, в умовах якого окреслюються певні суперечності, що потребують вирішення.

Науковий і фактичний матеріал лекцій відображає основні питання навчальної дисципліни.

4.2. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ теми	Назва тем і анотований зміст	Кількість ГОДИН
1.	<p align="center">Основні підходи до полікультурної освіти</p> <p>Загальна характеристика підходів до полікультурної освіти. Феноменологічний підхід і його реалізація у практиці полікультурної освіти. Інтерпретаційний підхід і його реалізація у практиці полікультурної освіти. Контекстуальний підхід і його практичне застосування.</p>	2
2.	<p align="center">Транскультурний вимір української духовності у контексті історії України</p> <p>Методологічні засади визначення феномену національної культури та їх використання у навчанні історії у школі. Генеза, функції, динаміка становлення національної культури та її прояви на конкретних етапах історії України. Характер співвідношення загальнолюдського й національного в культурі на прикладах з історії України. Українська культура кінця XX – початку XXI ст.: зміст і динаміка транскультурних процесів. Образ Іншого в сучасних шкільних підручниках з історії України.</p>	2

3.	<p>Релігійна багатокультурність України: історичний вимір Релігійна культура язичництва на території українських земель. Християнізація Русі як початок формування світоглядного синкретизму в Україні. Релігійна ситуація в Україні Литовсько-польської доби і доби Козаччини. Українська багаторелігійність в Україні у ХІХ-ХХ ст. Сучасна релігійна ситуація в Україні.</p>	2
4.	<p>Національне питання в історії України ХІХ ст. Нації та націоналізм у сприйнятті людей ХІХ ст. Між слов'янофільством та українською національною ідеєю. Інші етнічні групи на українських територіях. Польський, єврейський і кримськотатарський національний рухи в Україні.</p>	2
5.	<p>Навчання історії у багатокультурному суспільстві: європейський досвід Мета і завдання навчання історії у багатокультурних суспільствах. Реалізація компетентнісного підходу у практиці навчання історії у європейських країнах. Відображення полікультурності суспільства у змісті шкільної освіти. Шляхи впровадження полікультурності у практиці навчання історії європейських країн.</p>	2
6.	<p>Методичні прийоми навчання історії у багатокультурному середовищі Організація співробітництва учнів у процесі навчання історії. Створення пізнавальних ситуацій на уроках історії. Розвиток критичного мислення учнів. Організація дослідницької діяльності учнів. Активні методи і форми навчання учнів.</p>	2
	Разом	12

Практичні заняття з навчальної дисципліни “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища” передбачають розгляд студентами теоретичних положень, засвоєних на лекціях та у процесі

самостійної роботи, обговорення реферативних повідомлень, виконання практичних завдань.

4.3. Самостійна робота студентів, їх тематика й обсяг

№ теми	Назва тем і анований зміст	Кількість годин
1.	<p align="center">Теоретичні засади навчання історії в умовах багатокультурного середовища</p> <p>Визначити, яким чином у документах знайшли відображення основні підходи до полікультурної освіти, на основі аналізу документів Ради Європи.</p> <p>Підготувати реферат (комп'ютерну презентацію) з однієї з тем: “Способи впровадження полікультурності в історичну освіту”, “Науково-методичні підходи до формування національної ідентичності”, “Способи викладання культурної різноманітності”, “Розвиток критичного мислення”.</p>	2
2.	<p align="center">Україна як місце діалогу культур</p> <p>Здійснити культурологічний аналіз смислів соціального і мистецького буття нації та відтворити картини діалогу культур в українському топосі різних епох.</p> <p>Підготувати реферат або письмову доповідь на одну з тем: “Комунікація діалог, самотність: порівняльний аналіз категорій Україна як культура-донор та Україна як культура-реципієнт: культурологічний аналіз діалогічних ситуацій у національній історії”; “Конфесійні конфлікти в Україні та шляхи їх подолання”; “Типи культурної ідентичності в Україні”; “Мала Вітчизна” як топос діалогу культур (прикладний культурологічний аналіз семантики “майдану” як образу-поняття філософської репрезентації міста)”.</p>	2
3.	<p align="center">Релігійна багатогранність України</p> <p>Підготувати реферат або письмову доповідь: “Первісні та ранньоісторичні форми релігійності, їх вивчення в курсах шкільної історії”; “Релігії в культурі Індії та її вивчення у шкільному курсі всесвітньої історії”; “Релігії в культурі Японії та її вивчення у шкільному курсі всесвітньої історії”; “Релігії в культурі Китаю та її вивчення у шкільному курсі всесвітньої історії”; “Християнська</p>	2

	<p>культура як основа цивілізації Заходу та її вивчення в шкільному курсі всесвітньої історії та історії України”; “Іслам – основа арабомусульманської культури та його вивчення у шкільному курсі всесвітньої історії та історії України”.</p> <p>Виконати творчі завдання у вигляді есе або робочих нотаток, якими можна користуватися під час рольової гри, дискусії, конференції: “Образ Чужого у культурній самосвідомості українців ”; “Патріотизм і націоналізм як концептуальні вияви образу Свого”; “Світоглядна модель сучасного жителя України в контексті діалогу Свого і Чужого”; “Культура міжрелігійного діалогу із Чужим в сучасній національній освіті”; “Релігійні архетипи культури Свого у сучасному українському мистецтві”.</p>	
4.	<p>Проблема національної ідентичності у контексті процесів українського націєтворення</p> <p>Розробити методику формування на уроках історії України понять “нація”, “націоналізм”. Розробити пам’ятку для порівняння різних національних рухів на території України.</p>	2
5.	<p>Педагогічні основи викладання історії у багатокультурному суспільстві</p> <p>Проаналізувати і з’ясувати, як діюча навчальна програма і навчально-методичні матеріали з історії готують учнів до життя у багатокультурному та поліконфесійному суспільстві (на рівні змісту, методики, практики). Розробити модель інтеграції полікультурного підходу в практику вивчення історії на прикладі окремих фрагментів програми.</p> <p>Розробити змістове і методичне забезпечення уроку з історії відповідно до навчальної програми.</p>	2
6.	<p>Методика впровадження принципу полікультурності у шкільну історичну освіту</p> <p>Розробити з обраної самостійно теми план і скласти план-конспект навчального заняття з вивчення питання полікультурних взаємин за допомогою: кооперативного навчання, системи пізнавальних завдань; технології розвитку критичного мислення; дослідження учнями історичних джерел.</p>	2
	Разом	12

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу у вільний від аудиторних навчальних занять час.

Зміст самостійної роботи визначається навчальною програмою з дисципліни “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища”, завданнями та рекомендаціями викладача.

Самостійна робота студентів передбачає вивчення окремих питань курсу, опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, підготовку до виступу на практичному занятті, виконання індивідуальних завдань, систематизацію вивченого матеріалу курсу тощо.

Засвоєний у процесі самостійної роботи навчальний матеріал виноситься на поточний контроль.

4.4. Індивідуальна робота студентів

Індивідуальна робота проводиться з окремими студентами з метою підвищення їх підготовки та розвитку індивідуальних і творчих здібностей. Тематика індивідуальної роботи визначена в розділі самостійної роботи студентів.

Основним видом оформлення результатів індивідуальної роботи з навчальної дисципліни “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища” є створення презентації у програмі Microsoft Power Point або індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) за обраною темою у формі реферату.

Реферат має виявити глибокі знання за темою дослідження, чітко розкрити авторську позицію щодо неї, показати вміння осмислювати й аналізувати явища, використовуючи теоретичні положення, робити правильні практичні висновки.

Написання реферату покликане формувати такі вміння: обирати тему; знаходити й опрацьовувати потрібну літературу за темою дослідження; систематизувати матеріал; складати план реферату; викладати зміст джерел інформації; робити вступ і висновок.

Реферат повинен складатися з таких структурних елементів: вступу, що дає уявлення про актуальність теми і завдання його автора; основної частини,

яка містить стислий огляд й оцінку літератури, аргументацію положень, котрі захищає студент; висновків; списку основної використаної літератури.

Вимоги до оформлення рефератів:

- після титульної сторінки повинен бути план (простий або складний);
- реферат починається зі вступу (одна-дві сторінки), в якому пояснюється важливість та актуальність обраної теми, формулюється мета і завдання;
- виклад матеріалу відповідно до плану;
- закінчується виклад головних положень теми власними висновками, практичними рекомендаціями;
- реферат може мати додатки;
- у кінці реферату має бути список основної використаної літератури, складений за нормами бібліографії;
- посилання на літературу в тексті краще робити після цитати в дужках;
- назви всіх питань за планом треба чітко виділяти в тексті реферату;
- обсяг роботи – 20-40 друкованих сторінок.

5. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова система оцінювання передбачає визначення якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної роботи, рівня набутих ними знань, умінь і навичок, ступеня досягнення кінцевих цілей професійної підготовки.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється в балах з наступним переведенням в оцінку за традиційною національною шкалою та шкалою ECTS (European Credit Transfer System).

Порівняння національної шкали оцінювання і шкали оцінювання ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82 – 89	Добре	B	Дуже добре

			(вище середнього рівня з кількома помилками)
75 – 81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною і кількістю суттєвих помилок)
67 – 74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але із значною кількістю недоліків)
60 – 66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальні критерії)
35 – 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Рейтингова система оцінювання передбачає використання поточного, проміжного та підсумкового контролю.

Поточна рейтингова оцінка складається з балів, які студент отримує за такі види навчальної діяльності щодо засвоєння змістового модуля:

- систематичність та активність роботи на семінарсько-практичних заняттях;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- підготовка індивідуального завдання.

Рейтингова оцінка виставляється в балах за результатами засвоєння навчальної дисципліни та визначається як сума поточних і контрольних рейтингових оцінок і за заліковий кредит становить не більше 60 балів.

Підсумкова рейтингова оцінка визначається в балах як сума середнього показника проміжних рейтингових оцінок і контрольної рейтингової оцінки. Максимальна контрольна рейтингова оцінка становить 40 балів.

Види контролю

Заліковий	Поточна рейтингова оцінка	Контроль	Контроль	Підсумкова
-----------	---------------------------	----------	----------	------------

	Робота на практичному занятті	Самостійне заняття	Індивідуальне заняття			
I	20	20	10	10	40	100

6. Засоби контролю

З метою забезпечення об'єктивного контролю формування компетентностей з навчального модуля “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища” студентам пропонується виконання контрольної роботи у вигляді предметного тесту та модульної контрольної роботи.

Шкала оцінювання завдань контрольних робіт – бальна, побудована за принципом урахування типу завдання й особистих досягнень виконавця.

Складання тематичного тесту за однією з тем курсу (для комп'ютерного тестування) або для бланкового тестування (різних форм). Кожен складений тест чи творче завдання оцінюється однією одиницею.

Критерієм визначення досягнень студентів є правильність, повнота складання тестових завдань, творчих вправ, моделювання особливостей перевірки й оцінювання знань учнів.

Оцінка “1” бал: тест (творче завдання тощо) складений правильно і має якісну функцію контролю.

Завдання на розв'язування тестів за вибором з будь-якого предмета оцінюються 5-ма одиницями, мають достатній ступінь складності, носять, творчий характер і дають змогу виявити вміння студентів самостійно мислити, оцінювати явища і факти.

Під час визначення досягнень студентів об'єктом аналізу є такі орієнтири:

- характеристика відповіді – елементарна, фрагментарна, логічна, доказова, обґрунтована;
- якість знань – правильність, повнота, глибина, гнучкість, системність, узагальненість;

- рівень оволодіння розумовими операціями – уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, робити висновки;
- самостійність оціночних суджень.

Оцінка “5” балів виставляється, якщо відповідь правильна, повна, з достатнім теоретичним обґрунтуванням, позначена елементами творчості; має місце аргументація особистої життєвої позиції, узгодженої із загальними цінностями.

Оцінка “4” бали: відповідь правильна, повна логічна, обґрунтована, але без елементів власних суджень.

Оцінка “3” бали: завдання виконано в цілому правильно, повністю, проте з окремими неточностями або містить розв'язання без належних теоретичних обґрунтувань.

Оцінка “2” бали: відповідь неповна, поверхова, недостатньо осмислена, характеризується відсутністю самостійного аналізу й узагальненості висновків.

Оцінка “1” бал: відповідь елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими, розрізненими уявленнями про питання.

Оцінка “0” балів: відповідь неправильна або її немає взагалі. У процесі вивчення курсу “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища” використовуємо такі види контролю:

Попередній – здійснюється в усній і письмовій формах роботи на початку вивчення курсу або перед вивченням нової теми з метою з'ясування загального рівня знань.

Поточний – проводиться з метою діагностування рівня знань, умінь і навичок з теми практичного заняття. Передбачає виконання тестових завдань і контрольних робіт. За змістом він включає два аспекти: якість засвоєння матеріалу, який охоплюється темою практичного заняття, та сумлінність студента у практичній роботі.

Тематичний – проводиться після кожного розділу курсу в письмовій формі на основі питань, за допомогою яких перевіряється рівень оволодіння теоретичними знаннями та засвоєння практичних навичок. Такий контроль

здійснюється методом написання контрольних робіт, проведення індивідуальних консультацій, виконання тестових завдань тощо.

Підсумковий – здійснюється у формі диференційованого заліку в кінці семестру після закінчення вивчення всього курсу “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища” на основі питань, які готуються та затверджуються на засіданні кафедри педагогіки і схвалені радою факультету початкової освіти і практичної психології. Оцінки детермінуються показниками контролю засвоєння лекцій і всього курсу в цілому.